

Т. В. Андріанова

Наумов Микола Олександрович

НАУМОВ Микола Олександрович (Наумов Николай Александрович; 06(18). 03. 1888, С.-Петербург – 06. 07. 1959, Ленінград, нині С.-Петербург) – російський міколог, фітопатолог. Доктор с.-г. (1935) та біол. (1946) н. (обидва – без захисту дис.), професор (1926), член-кореспондент АН СРСР (1947). Закін. С.-Петербур. університет (1910). Від 1912 – у Всесоюз. інституті захисту рослин: 1935–54 – зав. лаб. мікології і фітопатології. За сумісн. був проф. С.-г. інституту (1916–41) та Університету (1923–54; усі – Ленінград). Від 1954 – на пенсії. Н. – один із засн. мікол. секції Ботан. товариства СРСР (був секр., головою); чл. редколегії «Phytopathologische Zeitschrift» (від 1928). Наукові дослідження: фітопатологія рослин (фузаріоз злаків, кіла капусти, склероспороз жита та ін.); грибні хвороби саранчі (Середня Азія); стахіботріотоксикоз коней (Україна). Вивчав мікофлору Алтай. краю, Далекого Сходу, Уралу, Архангел., Ленінгр. і Тульс. обл. (усі – РФ), а також Серед. Азії, Криму (1931) і Кам'янець-Поділ. (нині Хмельн.) обл. (1938). У результаті експедицій зібрав велику мікол. колекцію, зокрема описав 25 нових родів і понад 200 нових видів грибів. Вивчав питання імунітету рослин, еволюції паразитизму у різних групах грибів, онтогенезу та взаємодії патоген. грибів і їх господарів, проблеми виду у грибів. Автор ґрунтов. підручників з фітопатології, методів мікол. і фітопатол. досліджень, а також основ ботан. мікротехніки.

Основні праці

Общий курс фитопатологии. 2-е изд. Москва; Ленинград, 1926 (українською мовою – Х., 1928); Список грибов, собранных в Крыму Н. А. Наумовым 3–10 сентября 1927 г. // Мат. по микологии и фитопатологии за 1929 г. 1931. Т. 8, вып. 2; Болезни овощных и садовых растений: (С основами общей фитопатологии). Ленинград, 1931; Определитель мукоровых.

2-е изд. Москва; Ленинград, 1935; Методы микологических и фитопатологических исследований. Москва; Ленинград, 1937; Стахиботриотоксикоз лошадей: Отчет экспедиции Наркомзема. Микол. раздел. Каменец-Подольск, 1938; Ржавчина хлебных злаков. Москва; Ленинград, 1939 (співавт.); Болезни сельскохозяйственных растений. Москва; Ленинград, 1952 (польс. мовою – 1952, китай. – 1955); Флора грибов Ленинградской области. Вып. 1. Архимидеты и фикомицеты. Москва; Ленинград, 1954; Вып. 2. Дискомицеты. Москва; Ленинград, 1964.

Рекомендована література

1. Бабаян А. А. Н. А. Наумов // Изв. АН СССР. 1959. Т. 12, № 9;
2. Горленко М. В., Потлайчук В. И., Владимирская М. Е., Хохряков М. К. Николай Александрович Наумов (1888–1959) // Микология и фитопатология. 1988. Т. 22, № 5;
3. Новотельнова Н. С., Потлайчук В. И. Николай Александрович Наумов. 1888–1959. Москва, 2000.

Бібліографічний опис:

Наумов Микола Олександрович / Т. В. Андріанова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-71129>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).